

alimara

REVISTA DE TREBALL SOCIAL
NÚMERO 34 / SEGONA ÈPOCA / DESEMBRE DE 1994

**Consell Insular
de Mallorca**

alimara

Núm 34

Segona època, desembre de 1994

Edita: Consell Insular de Mallorca,
Redacció: Servei d'Acció Social i Sanitat
General Riera 67
07010 Palma
Tel.: (971) 76 07 62
Fax: (971) 76 19 52

Portada: *"Hoy pago yo"*
de Dionís Bennassar

Paginació: Ferran Sintès. 43 87 72
Impressió: Planogràfica Balear, S.L. 60 48 32
Dip. Legal PM 128 - 1987

Els articles d'aquesta revista expressen únicament
l'opinió dels seus autors.

Lluís Conde és psicòleg i treballa en el Centre d'Atenció Primària de Serveis Socials del districte de Sarrià-Sant Gervasi, a Barcelona. És un districte de renda alta amb un gran nombre de persones majors que viuen soles. La seva feina se centra en el treball amb grups de majors, experiències sobre les quals ha publicat alguns articles a revistes de treball social i gerontologia. Hem aprofitat la seva estada entre nosaltres, a partir d'un intercanvi tècnic amb l'Equip de Gent Gran, per parlar amb ell sobre la seva experiència de treball amb les persones majors.

Alimara: Quins penses que són actualment els principals problemes de la gent gran?

LLUÍS CONDE: Sens dubte, el tema de la soledat de les persones que estan bé de salut física és un dels prioritaris. El canvi social en les relacions familiars (pisos petits, família nuclear, etc.) fa que molta gent gran se situï en estat de desatenció. L'Estat ha de donar l'atenció que abans donava la pròpia família. Aquest plantejament, però, portat fins a les últimes conseqüències, és absolutament inviable tant econòmicament com socialment, etc.

A: Quines intervencions haurien de fer les institucions per donar resposta a aquestes necessitats?

LL.C.: Les institucions poden donar resposta a alguna de les necessitats, però no a totes. Poden ajudar, però no substituir la família. Això cal fer-ho en els casos més extrems. En línies generals, el que poden fer és donar suport a les famílies en l'atenció a les seves persones grans. És un plantejament més moderat i realista, i que situa

en primer lloc el tema de la relació afectiva. Aquesta no se la poden inventar les institucions, només serà possible en plenitud en el marc de les relacions familiars, tant si els majors viuen sols com si no.

A: *La posada en marxa del Pla Integral per a la Gent Gran a Catalunya, com pot donar resposta a la problemàtica d'aquest sector de població?*

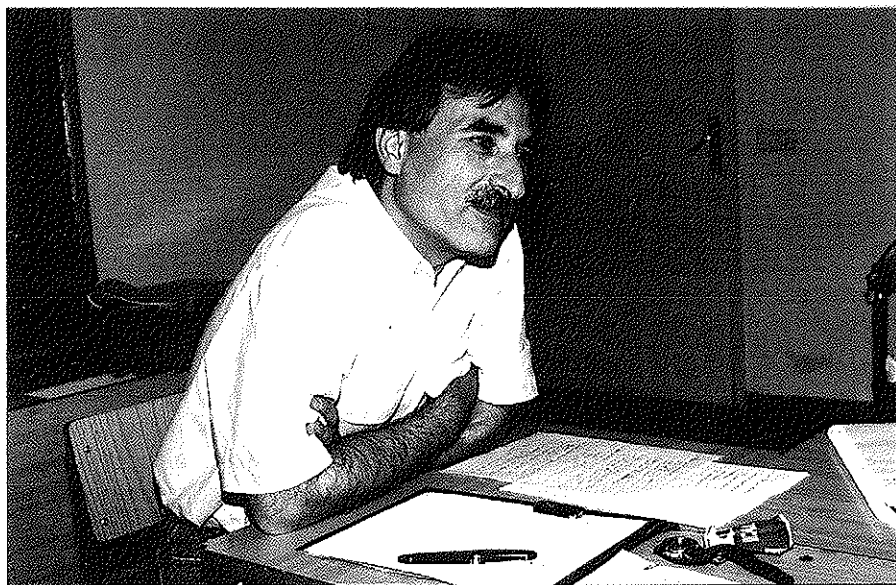
LL.C.: La crisi econòmica ha fet replantejar alguns dels elements de l'Estat del Benestar Social a tots els països desenvolupats. Especialment en el tema de les residències, crec que hi haurà un replantejament. No serà possible seguir la política de creació de places residencials, no solament per motius econòmics, sinó també per la qualitat de l'assistència. Les residències per a aquelles persones que són capaces de portar una vida autònoma tenen un efecte negatiu. En canvi, crec que es posarà l'accent en els recursos intermitjos com centres de dia, pisos autònoms, etc, i, sobretot, en les polítiques de donar suport a la família en general i a la gent gran en particular, atenent la seva problemàtica des d'una perspectiva més de recolzament.

A: *En aquest sentit, com veus la feina que s'està fent des de l'atenció social primària?*

LL.C.: L'atenció primària és el nivell dels serveis socials que millor pot connectar amb les necessitats de la gent gran perquè, afortunadament, tenen un tracte directe amb aquest sector de població; la tramitació d'una pensió, l'orientació cap a un servei, escoltar les seves dificultats, etc, sense, en la gran majoria de casos, haver-los de desvincular del seu entorn social i familiar. Ara bé, els serveis socials són encara massa joves per tenir un model definit. Per tant, l'intercanvi d'experiències en aquelles coses que funcionen és quelcom molt positiu.

A: *Des de l'atenció social primària, en què treballes en aquests moments?*

LL.C.: En aquests moments porto a terme dos treballs de grup amb gent gran. Són treballs grupals perquè el que els està passant no depèn únicament d'una realitat personal, sinó que molta gent d'aquest sector d'edat es troba en la mateixa situació, encara que els afecti personalment. El primer és el tema de la soledat. Hem creat l'Espai de Tertúlies que, a través de la conversa, ajuda el major a situar-se millor en relació a la seva comunitat social i familiar, potenciant les capacitats personals i treballant per sortir de l'aïllament que alimenten, innecessàriament, les cabòries. El segon és donar suport als familiars que estan cuidant persones grans que estan deteriorades des del punt de vista de la salut.

A: Com varen sorgir aquestes iniciatives?

LL.C.: Directament de l'atenció primària, és a dir, del contacte directe amb la realitat, que vol dir ser capaços d'oferir alternatives creatives per poder treballar les situacions que es presenten.

A: Com valores l'experiència?

LL.C.: La valoració de les dues experiències és molt positiva. En general, són molts els professionals que ens demanen informació respecte al que estem fent. Per part dels usuaris, la resposta és també molt positiva. Hi ha una certa sorpresa pel fet que l'administració pugui oferir aquests serveis. És una sorpresa inicial que va derivant cap a la valoració i l'agraïment.

A: Això implica un nivell de col.laboració entre professionals.

LL.C.: Aquestes noves formes d'intervenció només són possibles a partir de la iniciativa i la creació personal dels professionals. Estem, però, en uns moments de difusió i de generalització. Haurà de passar un temps perquè l'administració local o autonòmica faci seus aquests projectes. Tenim l'esperança que això succeirà. Fins que això no passi, serà difícil que la col.laboració entre diversos serveis es doni d'una manera estable. De moment, la col.laboració passa, també, per la iniciativa personal.

A: Quines altres iniciatives coneixes que també realitzin aquest treball de grups?

LL.C.: A la nostra realitat, els grups d'ajuda mútua tenen força predicament. El model de Sarrià, sense entrar en contradicció amb

aquests grups, introdueix d'una manera estable la figura del professional psicòleg per avançar en el treball de grup, especialment en allò que condiciona una realitat personal, en allò que per no ser obvi necessita una elaboració i algun nivell d'interpretació.

A: Quins altres tipus d'intervencions recomanaries fer per completar aquestes experiències?

LL.C.: El treball que podríem anomenar intern, és a dir que versa sobre la realitat personal, les vivències, els sentiments, etc. i que es proposa a les dues experiències que he anomenat -l'espai de tertúlies i el suport als cuidadors familiars- és compatible amb el treball que diríem extern, sobre les condicions familiars, socials, etc., encara que en diferents marcs, amb altres moments i conductors. Per exemple, l'espai de tertúlies porta al final del procés a la creació o integració en unes activitats d'un casal o d'esplai. O, per exemple en el cas del grup de suport, permet que vingui un professional metge per donar informació sobre la malaltia d'Alzheimer.

A: Quina dificultat principal pot trobar els conductor del grup per dur a terme l'experiència?

LL.C. Tothom que comença té dificultats, però també és veritat que la il·lusió per portar a terme les experiències permet superar-les. Especialment realitzar un treball de grup on surten i es treballen qüestions internes requereix una certa preparació. Crec que no es un problema de titulació sinó de tenir una formació adequada. En tot cas, una supervisió per part d'un professional expert pot ajudar a analitzar millor els diferents moments i situacions que es presenten.